

Hiru herri ipuin eredugarri

Herri ipuinak mota askotakoak izan daitezke: mitologikoak, etiologikoak, miresgarriak, kondairak edo legendak, pertsonaia heroikoen balentriak, pertsonaia xelebreen gertaera barregarriak edo harrigarriak.

Munduko ia herri guztiek dute ipuinen altxor agortezin, aberats eta zoragarria. Herri ipuin hauek haurraren arima elikatzen dute, haren fantasia esnatzen eta helburu terapeutiko bat ere betetzen dute. Alde batetik, umearen esperientziak, pentsamenduak eta sentimenduak islatzen dituzte eta bestetik, beren lotura emozionalak askatzen laguntzen diete hizkuntza sinbolikoaren bitartez. Haurrak herri ipuin bat entzuten edo irakurtzen duenean, fantasiaren indarra jokoan jartzen du eta sarritan protagonistaren pertsonaian islatuta ikusten du bere burua, haren abentura eta zailtasunetan, eta baita zailtasun horiek gainditzeko jokabideetan ere. Istorio horiek pertsonen arazo unibertsalez hitz egiten dute (inbidia, gorrotoa, handinahia, tristura, poza, heriotza, garaipena, maitasuna...) eta bizitzarako prestatzen ari den umeak pertsonen arazoak eta bereak propioak ezagutuko ditu horien bidez, eta ongia eta gaizkia eta jokabide jatorrak eta maltzurak deszifratzen ikasiko du, bizitzarako jokabide eredugarriak direnak barneratuz. Arazo emozionalak eta esistentzialak pertsonaia gaiztoengan islatuta agertzen dira ipuin hauetan: otsoa, ogroa, sorgina, troll-a, deabrua...

Baina ipuin burutsuagoak ere badira, buru-azkartasuna, jakinduria, malenkonia eta beste hainbat balio eta sentimendu adierazten dituztenak.

Hemen hiru eredu proposatu nahi izan ditut:

Bat, Errusiakoa, *Snegurochka* izena duena: *Elurretako neskatila* esan nahi du.

Bigarrena, arabiarra, *Bazkari ederra* izenekoa.

Eta hirugarrena, Euskal Herrikoa, *Lamina ezkongai*a izenekoa.

Hirurak nahiko desberdinak dira, baina zoragarriak, bakoitza bere izaera eta bere sentimendu sakonekin. Irakurri eta gozatu munduko ipuinen altxortegitik jasotako hiru harribitxi hauekin.

Snegurochka

Etxe apal hartako beheko suan bristada dirdaitsuak jaurtitzen zituzten sugarretan zeuden enborrek. Argi hotz zurixka sartzen zen leihotik barrena. Aitona-amonak suaren berotasunera bilduta zeuden eta zopa borbor geldian irakiten ari zen amona Mariushak txingarren artean jarritako eltzean.

Amona Mariusha triste zegoen, urteak joan zitzaizkiolako eta markurtua ere bai, zahartzaroko ajeen eraginez; ilea urdindua zeukan hainbat negutako elurteen poderioz. Denbora pasa egin zitzaizen aitona-amonen ametsa eramanez, bizitza pozez eta ilusioz beteko zien umetxo bat izatearen ametsa.

Aitona Yuchko eskutada bat egur ihar ekartzera joan zen sua indartzeko. Egur errearen zirti-zarta hotsak betetzen zuen sukalde iluneko isiltasuna. Kanpoan, jolasean ari ziren haur batzuen iskanbila entzuten zen. Yuchko agurea leihora hurbildu zen. Elurrezko panpina baten inguruan haurrak dantzan eta barrez zebiltzan biribil bat osatuz.

—Aizu, Mariusha, zatoz eta ikus ezazu nolako panpina egin duten —esan zion Yuchkok pozaren pozez.

Aitona-amonek ere barre egin zuten haurrak algaraka ikustean. Elurrezko panpina potolo-potoloa zen, herriko alkatearen antzekoa. Bai mutiko bihurriak!

Bat-batean, Yuchkok barre egiteari utzi eta esan zuen:

—Mariusha, egingo al dugu guk ere elurrezko panpinatxo bat? Nahi duzu?

—Baina, baina, gizona... Horiek ateraldiak dauzkazu! Ez duzu ikusten jendeak barre egingo ligukeela? Zaharrak gara umekeriatan hasteko.

—Ez dio axolarik —eutsi zion bereari Yuchkok—. Begira: inork ikusi-ko ez gaituen tokian egingo dugu. Eta izango da panpina bat, benetako haurra dirudiena, hori baino politagoa, ederra benetan.

Amona Mariushak ez zion kontra egin. Eltzea sutatik atera, azeri larruz egindako txanoa buruan ondo jarri eta Yuchkorekin irten zen kanpora. Etxe aurrean jolasten ari ziren haurren ondotik pasatzean, haiekin geratu ziren jolasean, haurren alaitasun berberarekin jauziak eginez eta abestuz. Gero, pixkana-pixkana urrunduz joan ziren, zuhaitzak luze-luze eta elurra zuri-zuri ageri ziren basotxo bateraino. Elur geruza lodiak alfonbra zuri leunez estaltzen zuen lurra.

Aitona-amonak elurra pilatzen hasi ziren. Biek, belauniko, forma ematen zioten pilo zuriari: umetxo baten, neskatila txiki baten itxura. Gorputza itxuratua zeukaten dagoeneko. Orain burua. Elur pila on bat gainean, adats ederra izateko, bi eskutada masailetakako, pixka bat, oso gutxi, sudurrerako, bi zulo nahiko handi begientzako... A! Egina zegoen. Ederra zen oso. Elkar besarkatu zuten bere lanari begiratuz eta dantzan hasi ziren pozik, baina, bat-batean gelditu egin ziren adi-adi. Zerbait harrigarria ikusi zuten. Panpinaren buruko bi zuloak betetzen ari ziren kolore urdinez, eta beraietan begirada tinko eta gardeneko begi bi sortu ziren. Aurpegia jadanik ez zen zuria; masailak biribilak eta gorrixkak ziren, eta ahoak irribarre zoragarri bat marrazten zuen. Haize bafada batek dardararazi zuen larruzko txanoaren azpitik ateratzen zen elurra, urre koloreko adatsean eta soineko zuri distiratsuan behera irristatuz, lurra estaltzen zuen elurrarekin nahasteraino.

Panpina baldar hura neska zoragarri bihurtu zen, beren ametsetako neskatilaren antzekoa.

Aitona-amonak txunditurik begiratzen zioten elkarri. Bai, bai, egia zen; ez zen ametsa; hantxe zegoen neskatila, oso hurbil eta mugitu egiten zen eta besoak luzatzen zituen beraiei “aita” eta “ama” deituz. Neskatila besoetan hartu eta haren musu eta laztan beroen goxotasuna sentitzean, beren bihotz nekatuetan bizitza berri bat sortzen zela sentitu zuten.

Neska beso artean estutu eta etxera itzuli ziren ahalik eta azkarren, hunkipenez eta zorionez dardarka.

Beheko suaren ondoan, amona Mariushak bere magalean kulunkatu zuen neskatila, lo kanta goxoak abestuz, lo harrarazteko. Tximiniako

kanpaitik zintzilik larruzko txano ñimiño bat ageri zen eta suaren harlo-satik gertu zapata txuri polit batzuk lehortzen ari ziren.

Aitona Yuchko Mariushari hurbildu zitzaion eztiki esateko:

—Aizu, Mariusha, badaukagu neskatila eder bat! Elurrez egin dugu. Eta Snegurochka izena jarriko ote diogun pentsatzen ari naiz. Ongi deritzozu? (Snegurochkak errusieraz “elurrezko neskatila” esan nahi du.)

Amonak buruaren mugimendu batekin eta irribarrearekin eman zion baietza.

Gau hartan sentipen berezi baten mantupean lo egin zuten, bihotzean beldurra eta zoriona eragiten zien sentipen gazi-gozoaren mehatxupean, bizi izan zuten guztia amets labur bat besterik ez ote zen izan, alegia. Baina hurrengo goizean han zegoen neskatila beraien ondoan, irribarrez eta pozik, hizketan. Jadanik bazekien hitz egiten eta hazi egin zen denbora gutxian, eta bere adatsak askoz luzeagoak ziren orain. Neskatila ederra zen, benetan!

Egun hartan festa handia ospatu zuten etxean. Amona Mariusha gogoz aritu zen era guztietako gozoak eta pastelak prestatzen. Aitona Yuchkok soinujoleei eta herriko neska-mutil guztiei dei egin zien. Dantzak, abestiak, alaitasuna ordu txikietan amaitu ziren. Herriko neska-mutilak Snegurochkarekin amets egin zuten, begi urdinak eta urre koloreko ile-adatsa zeuzkan neska eder harekin.

Snegurochkak maitagarrien ipuin batetik ihes egindako neska zirudien. Beste umeekin jolas egitean, marmolezko salak eta iturri ederrak zituzten elurrezko gaztelu eta jauregiak eraikitzen erakusten zien. Bazirudien elurrak otzan kasu egiten ziela Snegurochkaren eskutxoiei, forma bitxi eta ia ezinezkoak hartuz. Eta dantzan hasten zenean, txikiei erakusteko elur malutak hasieran zurrunbiloka eta azkenean mantso-mantso erortzen zirela, denak ahozabalik geratzen ziren.

Negua urrunduz zihoan, eta zelaiak, zuritasuna galduz, lurmentzen, beren mantu berdea berreskuratzen, ari ziren. Zuhaitzak beren adar biluziak hosto berriekin egindako soinekoz janzten hasita zeuden. Haize epela udaberriko kantuz eta lurrinez betetzen ari zen. Urtaro berria distiratsu eta agitasunez betea ageri zen.

Goiz batean, amona Mariusha txingarrez inguratutako eltzearen borborra zaintzen ari zen sutondoan. Aitona Yuchkok egur sorta bat

pilatu berria zuen sukaldean. Umeak elur panpinaren inguruan jolasean ikusi zituzteneko goizaren antzekoa zen hau ere; goiz hura tristeza izan zen, baina orain Snegurochka han zegoen leiho ondoan, etxea eta aitona-amonen bizitza bozkarioz betez, lore urre-kolorez beteriko belardira eta hosto berdez apaindutako zuhaitzetara begira.

Yuchkok antzeman zuen Snegurochkaren aurpegia zurbil zegoela eta haren begiak tristezia arrotz batek lausotzen zituela.

—Zer duzu, Snegurochka, ondoezik al zaude? —galdetu zion.

—Ez, ez da hori —erantzun zuen tristeziak—, izan ere elurra falta zait eta ez daukat hura gabe bizitzerik. Belar berdea ez da hain polita. Politagoa da nire ahizpa zuri ederra.

Eta Snegurochkak zirraratxo bat izan zuen.

Hurrengo egunean, hain zurbil eta triste ikusita, ikaraturik begiratu zioten aitona-amonek elkarri.

—Zer gertatzen zaio neskatila honi? —galdetu zuen beldurrez Mariushak.

Yuchkok ez zuen jakin zer erantzun. Burua makurtu zuen, kezka eta atsekabe keinu bat ezkutatu nahian. Gero Snegurochkari zuzendu zitzaion alaitasun itxuraz.

—Zer pentsatu du nire txikiak? Zergatik ez zara kanpora ateratzen beste hurrekin jolas egitera? Ez al dituzu maite?

—Ez dakit, aitatxo, baina haize epela arnastean bihotza pixkanaka-pixkanaka desegingo balitzait bezala sentitzen dut hemen barruan.

—Tira, poztu zaitetz —esan zion agureak—. Zatoz gurekin. Besoetan eramango zaitut eta haizea ezingo da iritsi zugana. Ikusiko duzu zeinen lore ederrak ekarri dituen udaberriak.

Mariushak eltzea sutatik baztertu zuen. Hirurak baso aldera irten ziren. Yuchkok Snegurochka samur besarkatzen zuen, haize kirri epelak jo ez zezan.

Lore-usainez gozatutako haize epel eta leunak inguratu zituen. Snegurochka kuzkurtu egin zen zirraratxo baten eraginez. Aitona-amonek adore emanez eta besarkaturik eraman zuten lorez betetako baso txiki bateraino. Baina zuhaitzi hostotsu baten ondotik pasatzean, eguzkiaren

izpi distiratsu eta bero batek ezpatak bezala zauritu zuen neskatila heriotza eragiteko moduan.

Snegurochkak nabaritu zuen nekez hartzen zuela arnasa. Haren begiak lausotu egin ziren eta malko lotsati batzuk jaitsi zitzaizkion masailetan behera. Yuchko eta Mariusha kezka eta larritasun handiz begira zeuden ezintasunak paralizatuta. Neskatilaren gorputza ttipitzen hasi zen, pixkana-pixkana desegiten, eta urtu egin zen astiro, belar gainean ihintz tanto txiki bihurtuta gelditu arte.

Elurra mendietan urtzen ari zen eguzkiaren lehen izpien eraginpean.

Ipuin errusiarra
Iñaki Zubeldiak itzulia eta moldatua

Bazkari ederra

Bazen Bagdaden gizon pobre bat, Farid izenekoa, ongi hitz egina eta limurtzaile aparta. Zarpail jantzita ibiltzen zen, baina hala ere aberatsek bezalaxe pobreek estimu handian zuten bere hizjario aberatsagatik eta istorio harrigarriak kontatzeko zuen trebeziagatik. Bere jardunaren bukaeran sos batzuk ematen zizkion jendeak, haien bihotza miresmenezko uholde batek edota erruki sentimenduak bat-batean eskuzabal bihurtuta. Emakumeak ziren bereziki bihotz zabaltasun hau modu nabarienean agertzen zutenak. Gozoa zen Farid, atsegina eta egokia hizketan, baina haren begietan nabari zen patuaren atzapar zitala, gizon jakintsua egoera tamalgarri hartaraino behehitu zuena.

Egun batean, agure bizarzuri baten etxera iritsi zen. Berak ez zekien, baina ate ondora irten zitzaion adineko gizon hura printze aberats bat zen.

—Zerbait emango al zenidake jateko, jaun agurgarria. Gaur oraindik mokadurik probatu gabe nago —erregutu zion Faridek aurpegi errukarritz.

—Zatoz barrura, elkarrekin bazkalduko dugu eta —erantzun zion printzeak.

Faridek uste izan zuen bizitzak irribarre egin ziola egun hartan, jangela dotore batera sartu baitzuen agureak. Urrezko eta zilarrezko ontziak ikus zitezkeen han eta buztinezko pitxer, lorontzi eta txarro margotu bikainak ere bai. Belusezko gortina granateak goitik behera erortzen ziren, egoitzari halako dotorezia kutsua erantsiz eta zorua ehun leunez egindako tapiz koloreanitzek estaltzen zuten, pausoen leungarri. Diamante itxura zuten kristalezko argi zintzilikariak ageri ziren sabaian, zoko guztiak misterioz eta argi koloretsuz betez.

Aberastasun guzti haren erdian eserarazi zuen gizonak eskalea mahaian, bere ondoan, eta esan zion:

—Jan, lagun, jan lasai, mesedez. Eta ez izan lotsarik.

Eta printze bizarzuria jan itxurak egiten hasi zen, mahaian janaririk ez bazegoen ere. Faridek gauza bera egin zuen, gustura jaten ariko balitz bezala.

—Zer iruditzen zaizu ogi hau? Ez al da gozoa? —galdetu zion agureak eskalari.

—Arrazoi duzu, jauna —esan zion Faridek—. Sekula ez dut jan horren ogi bigun eta gozorik.

Tripazorriak barruan hozka sentitzen bazituen ere, eskaleak ez zion ezertxo ere adierazi agureari. Ogia jaten jarraitu zuen haren begirada irribarretsuaren pean.

Orduan printzeak esan zion morroiari:

—Mutil, ekarri beste platerkada bat.

Mutilak zerbait ekartzen zuen itxura egin zuen.

Gero, agureak esan zion Faridi:

—Tira, lagun, proba ezazu janari berri hau. Inoiz jan duzun arkume errerik samurrena da eta.

Jaten ari ziren itxurak egin zituzten biek, nahiz eta mahaia huts-hutsa egon.

—Ederra benetan! —aitortu zuen Faridek, apetitu onez jaten ariko balitz bezala, tartetan hatzak gozamenez miaztuz.

—Asko pozten nau zu hain gustura jaten ikusteak —esan zion printzeak—. Jan dena platera ongi garbitu arte.

Gero, ahatea saltsan eskatu zuen, almendraz eta mahaspasaz horniturik.

Farid antzerkigile ona zen, baina sabela lehertu beharrean zeukan gosearen gosez eta jan zaporetsuak oroimenera ekarriz, deabruzko jolas haren bitartez.

Eta azkenik, ardo gozoa eta postrea eskatu zituen agureak.

—Nire jaun eta jabe —erregutu zion Faridek—, barkatu baina inoiz ez dut ardorik edaten; debekaturik daukat.

—Utzi txorakeriak eta edan pixka bat nirekin batera —agindu zion agureak kopa bat ahora eramango balu bezala eginez. Faridek ere halaxe egin zuen.

Printzeak ardo gehiago bota eta edanarazi egin nahi izan zion berriro ere.

—Ez, jauna, ez nazazu behartu gehiago edatera, burua galduko dut eta.

—Tira, beste pixka batek ez dizu kalterik egingo. Edan nire izenean —erregutu zion gizonak.

Eta biek beste trago luze bat egin zuten.

Farid mahaian balantzaka hasi zen.

—Zer duzu, gizona? Ez al zegoen bikaina nire ardoa? —galdetu zion.

—Mai kauna, baina uuste dut moozkoortzen hasii naaizzela —esan zuen Faridek hizmotelka.

Eta muturreko bat eman zion agure bizarzurari.

—Baina zer egiten duzu? Erotu egin al zara? —galdetu zion printzeak.

—Baarkatu, kauna, eesan dizut eez nagoela ohituta edaten. Eta haala ere, edanarazi egin didazu. Moozkortu egin naiz eta ez nekien zeer egiten ari nintzen. Barkamena eskatzen dizut.

Printze zaharra txundituta geratu zen gizon haren egonarriaz eta umoreaz. Eta haserretu ordez, irribarrez esan zion Faridi:

—Zu bezalako pertsona baten bila nenbilen aspalditik. Goseak egon arren, nire broma guztiak agoantatu dituzu eta, azkenean, mozkor plan-tak egin dituzu edozein txerpolarik baino hobeto. Nire lagun izateko adina merezimendu egin duzu gaur.

—Jaun txit agurgarria, barka bekit nire atrebimendua. Ez naiz seku-la gehiago mozkortuko. Nire hitza ematen diot.

—Utzi itxurakeriak, eta orain bai, benetan bazkalduko dugu —jaki-narazi zion agureak.

Eta bere zerbitzariei deitu zien:

—Atondu ezazue mahaia platera eta mahai-tresna dotoreenekin.

Platera, edalontzi eta mahai-tresna distiratsuak ekarri zituzten zer-bitzariak. Farid sinestu ezinik zegoen, ipuin bat amesten ari ote zen ez zekielarik.

—Orain ekarri sukaldean dauden janaririk ederrenak —eskatu zuen printzeak.

Zerbitzariak joan-etorri bizian betetzen zituzten agurearen agin-duak. Tartetan gurkerak egiten zizkieten printzeari eta Faridi begirunez.

Eskaleak sekula jan zituen janaririk gozoenak jan zituen egun hartan printzearekin batera. Baina oraingoan benetako janariak ziren. Den-bora luzean pasatako goseen ordain bikaina izan zen oturuntz hura. Sabela bete arte jan zuen Faridek, baina badaezpada ere, ez zuen ardorik probatu nahi izan. Eta printzeak, haren ukabilkadaren igurtziaren jakitun, ez zion gehiago ardoa edateko eskatu.

Postreetan musika arinak jotzeko agindu zuen agureak eta dantzariak aritu ziren Fariden bazkaria alaitzen.

Oturuntza bukatutakoan, hitz-aspertu luze bat izan zuten agureak eta eskaleak. Printzea txundituta zegoen Fariden etorriaz eta jakinduriaz, ez baitzegoen gairik hark hitz egokiz jorratu eta argituko ez zuenik. Agurea eskalearen lagun egin zen eta jauregian hartu zuen aholkulari eta lagun min bezala.

Ipuin errusiarra
Iñaki Zubeldiak itzulua eta moldatua

Lamina ezkongia

Behin batean, Orozkoko Antton, artzain gaztea, mendian zebilen bere artaldearekin. Han zebilela, kantu eder bat entzun zuen eta hain liluraturik geratu zen non, ardiak ahaztuta, ahots hura ateratzen zen lekura joan baitzen.

Sasi batzuk baztertutakoan, aho zabalik geratu zen han ikusi zuenarekin: ibaiaren erdian, harri baten gainean, neska eder paregabe bat ikusi zuen eserita. Ile luzea zeukan, hori-horia, eta urrezko orrazi batez orrazten zuen bitartean, kantu harrigarri hura abesten zuen. Anttonek ezin zituen begiak neskarengandik baztertu. Neska hura ez zen herritarra, hori ez.

Halako batean, neskak kantatzeari utzi eta sasi artera begiratu zuen. Antton ikusi zuenean, uretara murgildu zen. Poliki-poliki burua uretatik agertu zuen harriaren atzetik eta han ibili zen ezkutatu... agertu..., mutilak zoratuta begiratzen zion bitartean. Azkenean, bistan geratu zen eta, bere begi handi gardenak zabalduz, honela galdetu zion:

—Nor zara zu?

Anttonek ez zuen bere bizi osoan horrelako ahots goxorik entzun.

—Ni Antton naiz. Eta zu?

Neskak barre-algara egin zion eta, ezer erantzun gabe, berriro ere uretan sartu zen. Antton zain-zain egon zen, baina ez zela azaltzen ikustean, herrira itzuli zen. Egun batzuetan ez zen etxetik atera. Burutik ezin zuen kendu ibaiko neska haren itxura.

Azkenean, ausartu zen bada, eta astiro-astiro, mendirako bidea hartu zuen. Leku hartara iristen ari zela, berriro ere kantu eder hura entzun zuen eta barrua pozez bete zitzaion.

Neska, aurrekoan bezala, bere ile horiak orrazten ari zen harri gainean. Antton ikusi zuenean, isildu eta irribarre egin zion.

—Egun on, Antton, zure zain nengoen...

—Nire zain?

—Bai, zatoz, hurbil zaitetz.

Antton ur bazterrera joan eta eseri egin zen. Orduak joan eta orduak etorri, elkarri begiratu besterik ez zuten egiten, bietan inork ez baitzuen ezer esaten. Azkenean, neskak galdetu zion:

—Nirekin ezkonduko al zara?

Eta Anttonek, besterik gabe:

—Bai.

Neskak eraztun bat eman zion eta berak hatzean sartu zuen. Etxera itzulitakoan, mutilak honela esan zion amari:

—Ama, ezkondu egin behar dut.

—Ene, seme! Eta norekin? —galdetu zion amak.

—Mendian aurkitu dudan neska batekin.

—Baina... —ama ez zen bere harriduratik ateratzen—, nor da?

—Nire bizi osoan ikusi dudan neskarik ederrena...

—Baina, seme, nor da? Nortzuk dira bere gurasoak? Non bizi da?

—Munduko neskarik ederrena da...

—Seme! Seme! Sorginduta hagoela zirudik...

Anttonek ez zion erantzunik eman eta bere maitearengan pentsatzen jarraitu zuen. Ama lasterka kaleratu zen, bizilagunekin, amonarekin, osaba Martinekin... denekin hitz egin zuen eta bakoitzak aholku bat ematen zion: sorgina baldin bada, hau; lamina bada, beste hau... Azkenean, adintsuenak bere iritzia eman zuen:

—Lamina baldin bada, ahate oinak izango ditu...

Ama lasterka itzuli zen etxera.

—Seme, ados nago, baina aurrena andregaiaren oinak ikusi behar dituzu.

—Baina, ama...

—Hitz ematen al didazu neskaren oinak ikusiko dituzula?

—Beno, zaude lasai, ikusiko dizkiot...

Anttonek bere buruari galdetzen zion amak zergatik ote zeukan horrelako gogo andregaiari oinak ikusteko...

Horretan, berriro ikusteko irrika sortu zitzaion eta, lasterka, mendirako bidea hartu zuen.

Sorpresa bat eman nahi zion eta ahal zuen isilena hurbildu zen ibaira. Bere maitea bainatzen ari zen eta arraintxoekin jolasean, izurdeen gisara sartu eta atera... Bere barrea milaka kriskitinen antzekoa zen... baina... ene! Bere damaren oinak ez ziren mundu guztiarenak bezalakoak!

—Ametsetan ari ote naiz? —eta berriro arretaz begiratu zion.

Ez, ez zen ametsa, oin haiek... ahatearenak ziruditen... Egia esan... ahate oinak ziren!

Hori ikusita, Antton sor eta lor geratu zen eta une batzuez harrituta begira egon ondoren, herrira itzuli zen lehen bezain isil.

Etxean sartzerakoan, amak antzeman zion zerbait gertatzen zitzaiola.

—Eta, seme? Zer gertatu da? Neskaren oinak ikusi al dituzu?

Anttonek ez zuen ezer esaten eta amak berriro:

—Esaidazu! Nolako oinak ditu?

—Ahateak bezalako oinak ditu... —esan zuen azkenean mutilak.

—Ene! Lamina da! Ezin zara berarekin ezkondu! Entzun?

Eta ama lasterka atera zen berri hura jende guztiari ematera.

Antton, samintasun izugarri batek jota, ohean sartu zen. Sukarra eta malenkonia aldiak izan zituen eta beti bere maitearen aurpegi ederra ikusten zuen eta haren ahots goxoa entzuten: “Zatoz, zatoz, Antton...” Baina ez zen joan eta egun batean penaren penaz hil egin zen.

Hilobiratze egunean, lamina Anttonen etxera joan zen, hildakoaren ohera hurbildu, urrezko mairidire batez estali eta musu goxo bat eman zion. Gero mendira itzuli zen eta negar egin zuen galdutako bere maitegatik. Negar eta negar artzainaren arteko ezinezko maitasunaren oroigarri.